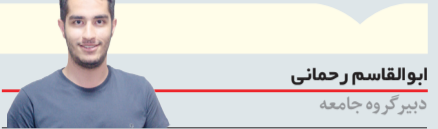

واکسن آنفلوآنزا به تعداد کافی وجود دارد، نه توزیع شفاف‌تری دارد و نه اطلاع‌رسانی دقیق‌تری درباره‌اش انجام می‌شود

نگرانی‌های سده‌گانه درباره واکسن آنفلوآنزا

ابوالقاسم رحمانی
دبیر گروه جامعه

آرزو به دل ماندیم که یک‌بار، در یک مساله، یک چیزی، همان‌طور که وعده داده شده بود، همان‌طور که گفته بودند، همان‌طور که باید، اجرایی‌تر شود. آرزو به دل ماندیم که فلان سیاست کلان، فلان بسته حمایتی، فلان گشایش و تسهیلات، همان‌طور که

باید در نظام توزیع، عادلانه به دست جامعه هدف برسد و هیچ حاشیه و انتقالی هم روی آن نباشد. بعد از شیوع کرونا، از همان ابتدا که محققان، متخصصان و دانشمندان اندک علمی نسبت به این ویروس عجیب و ناشناخته پیدا کردند، از تلاقی شیوع آن با سایر ویروس‌ها از جمله آنفلوآنزا ابرازنگرانی کردند و بارها هشدار و انداز دادند که باید برای فصول شیوع آنفلوآنزا از خیلی قبل‌تر آمادگی‌ها ایجاد شود، خصوصا وقتی روزه‌روز سناریوهای پیش‌بینی‌شده

در جهت رفع کرونا یکی‌یکی شکست می‌خورد و این ویروس کشنده، سرکش‌تر از قبل تعداد بیشتری از مردم را مبتلا می‌کرد و قربانی می‌گرفت الزام آمادگی و مواجهه با سایر ویروس‌ها و بیماری‌ها گوشزد می‌شد. یاد هست چند ماه پیش و قبل از هر کشوری، نخست‌وزیر انگلستان در یک اظهارنظر گفت تمام مردم این کشور باید واکسن آنفلوآنزا را تزریق کنند. حتی یادم هست کمی بعد‌تر و به‌منظور تسهیل و تسریع در روند تزریق واکسن،

روش‌هایی پیش‌بینی شد که حتی افراد وقتی در اتومبیل‌های خود هستند، در همان خیابان بتوانند واکسن بزنند. در این دنیا، در این شرایطی که چنین شرایطی امکان فراهم شدن دارد، اینجا و در ایران همه چیز در همان مراحل ابتدایی مانده است و هر روز یک نقل‌قول و یک تصمیم جدید برای مسائل مهمی از این دست گرفته می‌شود و چیزی که این بین از دست می‌رود، زمان طلایی تزریق واکسن و مواجهه با شیوع بیماری آنفلوآنزا و ایجاد ایمنی در

افراد دارای بیماری‌های پرخطر و در معرض آسیب است. برای ورود به بحث بهتر این است ابتدا یک تقسیم‌بندی در رابطه با مساله داشته باشیم تا دقیقا متوجه باشیم در هر یک کدام از مولفه‌های اصلی ماجرا، توفیق‌ی نداشته‌ایم. ایراد در تعداد دوزهای وارد شده واکسن آنفلوآنزا، ایراد در توزیع و ایراد در اطلاع‌رسانی حول زمان و نحوه تزریق در واکسن مجموع مسائل و مصائبی است که این روزها گریبانگیر مردم شده است.

شبهاتی پیرامون تعداد واکسن‌های مورد نیاز

چند وقت پیش که بحث پیرامون واردات واکسن آنفلوآنزا زیاد شده بود و روزانه اخبار متعددی حول تعداد و میزان واردات این واکسن در کشور و همچنین توان داخلی برای تولید آن منتشر می‌شد، گزارشی در همین صفحه نوشتیم و از جوانب مختلف به این ماجرا ورود کردیم. یکی از اصلی‌ترین ان‌قالت‌هایی که از همان ابتدا به واکسن‌های وارداتی مطرح بود، تعداد آنها بود. به‌رحال به‌خاطر تلاقی و هم‌زمانی شیوع کرونا و آنفلوآنزای فصلی پیش‌بینی‌ها این‌بار طور بود که امسال حتما تقاضا برای تزریق واکسن افزایش خواهد یافت، پیش‌بینی‌ای که دور از ذهن هم نبود و حتی آنقدر جدی بود که باویری بین مردم شکل گرفته است که اگر کسی این واکسن را نزند، اگر از کرونا مشکلی ایجاد نشود، به‌خاطر آنفلوآنزا جانش به خطر می‌افتد و خلاصه اینکه این مرحله نهایی حفاظت از خود است. پیرو همین مساله براساس اطلاعات اعلام‌شده از سوی مسئولان بررسی کردیم آیا تعداد

دوزهایی که قرار است به کشور وارد شود کفاف متقاضیان تزریق واکسن را خواهد داد یا خیر؟ ابتدا سعید نمکی وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی در رابطه با تعداد افراد گروه‌های پرخطر بیماری گفت: «در این زمینه حدود هشت میلیون و ۷۰۰ هزار نفر که در گروه پرخطر هستند، شناسایی شده‌اند که باید تسهیلاتی را برای آنها در نظر بگیریم و خطر انتقال ویروس در آنها را به‌شدت کاهش دهیم.» محمدرضا شانه‌ساز رئیس سازمان غذا و دارو هم پیرو همین مساله در رابطه با تعداد واکسن‌هایی که به کشور وارد خواهند شد، گفت: «امسال واردات آنفلوآنزا چهار تا پنج برابر سال گذشته خواهد بود و علاوه بر چند برند که در سال گذشته واردات آنها را داشتیم، از سایر برندها هم واکسن آنفلوآنزا وارد کشور خواهد شد. امسال همه کشورهای دنیا به دنبال تامین واکسن آنفلوآنزا هستند و رقابت جهانی برای تامین واکسن آنفلوآنزا وجود دارد.» البته شانه‌ساز کمی قبل‌تر گفته

بود ۱۰ برابر سال گذشته واکسن آنفلوآنزا به کشور وارد می‌شود. به‌رحال با یک حساب سرانگشتی و با توجه به آمار سال گذشته به گفته کیانوش جهانپور، سخنگوی سابق وزارت بهداشت «پارسال دومیلیون دوز واکسن آنفلوآنزا وارد کشور شد و امسال واردات چهار تا پنج برابری واکسن آنفلوآنزا را خواهیم داشت تا بتوانیم نیاز کشور را پوشش دهیم. سازمان غذا و دارو و وزارت بهداشت در تلاش هستند امسال با همه مشکلات ارزی، تحریم‌ها و تقاضای بالا برای تهیه واکسن آنفلوآنزا اقدامات لازم را انجام دهند و بتوانیم حداقل واردات چهار تا پنج برابری آنفلوآنزا را داشته باشیم. تلاش‌های لازم برای تامین واکسن آنفلوآنزا انجام شده است و امیدواریم این تلاش‌ها محقق شود و بسته به وضعیت بازار برآورد نیاز ما حدود بین ۶ تا ۱۰ میلیون دوز واکسن آنفلوآنزای چهار ظرفیتی مورد تایید بوده و سازمان غذا و دارو درصد است تا واکسن آنفلوآنزا با اولویت گروه‌های پرخطر در اختیار مردم

توزیع؛ چالش جدی پیش‌روی مردم برای تزریق واکسن آنفلوآنزا

همان‌طور که گفتیم، به‌خاطر هم‌زمانی شیوع کرونا و آنفلوآنزا توصیه‌ها و هشدارهای متخصصان و مسئولان نسبت به تزریق این واکسن خصوصا توسط افراد دارای بیماری‌های پرخطر و زمینه‌ای و سالمندان و کودکان و زنان باردار، تقاضا برای دریافت واکسن آنفلوآنزا به‌شدت افزایش پیدا کرده است. با هرکسی که صحبت می‌کنید، از الزام دریافت این واکسن با شما سخن می‌گوید. شرایط بفرنج فعلی و آغاز موج سوم بیماری هم این مساله را تشدید کرده و نگرانی‌ها را افزایش داده است. مضاف براین زمان هم به سرعت در حال گذر است.

به ادعان کارشناسان همیشه واکسن آنفلوآنزا در اواخر مردادماه و اوایل شهریورماه توزیع می‌شد اما هنوز هیچ خبری از این واکسن نیست. زمان ماندگاری این واکسن در بدن پنج تا شش ماه است و از سوی دیگر باید ۱۵ روز تا یک ماه از زمان تزریق آن بگذرد تا بدن شروع به تولید پادتن برای امر ناگیری کند. درواقع هرچه این واکسن دیرتر به بدن تزریق شود دیگر به در نمی‌خورد و درحقیقت در برهه‌ای از زمان قرار گرفته‌ایم که زمان طلایی استفاده از این واکسن را برای پیشگیری از ابتلا به بیماری آنفلوآنزا از دست می‌دهیم. جمیع این اتفاقات به علاوه برخی حواشی دیگر باعث شد نگرانی‌ها حول تزریق این واکسن

اطلاع‌رسانی ضعیف؛ همان‌همیشگی

از همان ابتدای شیوع کرونا تا همین امروز یکی از اصلی‌ترین مسائل و مشکلاتی که در مساله مدیریت بیماری‌ها در کشور داشتیم، ماجرای اطلاع‌رسانی‌ها بوده است. اظهارات متناقض و گاه اشتباه برخی مسئولان بارها مردم را دچار مشکل کرده است و حتی بیراه نیست اگر بگوییم بخش قابل توجهی از علل مربوط به ایجاد وضع فعلی جامعه در این حوزه ناشی از همین اطلاع‌رسانی‌های نامصحیح است. از فضای کلی و کلان ماجرا که خارج شویم و در رابطه با همین مصداق واکسن آنفلوآنزا حرف بزنیم، کافی است. بالاتر نوشتیم که مسئولان جندی پیش گفتند که واکسن آنفلوآنزا تا اواخر شهریورماه در کشور توزیع می‌شود. از زمان طلایی تزریق هم نوشتیم. منتها حالا که چند روزی از مهرماه هم می‌گذرد خبری از واکسن نیست. مضاف براین محمدرضا شانه‌ساز جمعه شب در یک برنامه تلویزیونی اظهار کرد: «توزیع واکسن آنفلوآنزا از هفته گذشته در مراکز بهداشتی و مراکز جامع سلامت آغاز شده و از فردا تزریق این واکسن برای گروه‌های پرخطر آغاز خواهد شد. این گروه‌ها باید به مراکز بهداشتی یا مراکز جامع سلامت مراجعه کنند. هنوز توزیع واکسن آنفلوآنزا در داروخانه‌های خصوصی شروع نشده است. در یک تا دو هفته آینده با تامین واکسن آنفلوآنزا و واردات آن، توزیع واکسن در داروخانه‌های خصوصی نیز آغاز می‌شود.» خوب دقت کنید، یعنی براساس اعلام رئیس سازمان غذا و دارو روز گذشته باید افراد دارای بیماری‌های خاص و مشمول گروه‌های پرخطر، با مراجعه به مراکز سلامت واکسن را دریافت می‌کردند. این اظهارنظر را بگذارید کنار آن توزیع واکسن تا اواخر شهریور و... و همچنین به این

جلسه کمیسیون بهداشت مجلس با رئیس سازمان غذا و دارو

در رابطه با این مساله و مسائل دارویی توضیحاتی ارائه کند و ما مسائل را از نزدیک رصد کنیم.» شهریار در واکنش به این مساله که رئیس سازمان غذا و دارو جمعه‌شب خودش گفت که مردم از شنبه برای دریافت واکسن به مراکز بهداشت مراجعه کنند ولی مراکز بهداشت هیچ واکسنی دریافت نکرده بودند، گفت: «به نظر من مسئولان وقتی چیزی را اعلام می‌کنند باید ابتدا توان‌شان را نگاه کنند و ببینند می‌توانند آن را اجرا کنند؟ این

از کشورهای فرانسه، هلند، روسیه و... است.» مضاف براین اظهارات کلان، برخی مسئولان استانی هم در اظهارات متعددی خبر از توزیع واکسن در استان‌های خود را در موعد مقرری داده بودند. مثلا معاون غذا و داروی دانشگاه علوم پزشکی جندی‌شاپور اهواز اظهار کرده بود: «توزیع واکسن آنفلوآنزا از اواخر شهریورماه در داروخانه‌ها آغاز خواهد شد؛ بنا بر این اعلام، هر فرد با مراجعه به داروخانه و با ارائه کارت ملی خود می‌تواند واکسن آنفلوآنزا را تهیه کند که امیدواریم با کمبود واکسن آنفلوآنزا مواجه نشویم.» حالا اما روز از مهرماه هم گذشته است و هوا هم به سمت سردی می‌رود اما خبری از واکسن آنفلوآنزا نه در مراکز بهداشت و خدمات جامع سلامت و نه در داروخانه‌ها نیست. حتی اخبار نگران‌کننده دیگری هم در رابطه با بدقولی و عدم ورود واکسن علی‌رغم اینکه خریداری هم شده است به گوش می‌رسد. چند روز پیش علیرضا سلیمی عضو هیات رئیسه مجلس بعد از اظهارات سعید نمکی، وزیر بهداشت و گلایه‌های او از عدم اعطای سهم وزارت بهداشت از یک‌میلیارد یورو از صندوق

پسندیده نیست که چیزی اعلام شود و مردم مراجعه کنند و دست‌خالی برگردند. ما اینها را امروز در جلسه بررسی می‌کنیم. هم این مساله و هم آن ماجرای تخصیص ارز به یک شرکت برای واردات واکسن که واکسنی را هم وارد نکرده است. به‌زودی اطلاعات بیشتری در این رابطه منتشر خواهیم کرد.»